GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea: Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese: Marti'a, Joui'a si Sambat'a.
Pretiulu abonamentului: pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Tieri esterne pe siése luni 14 fr. pe anu 28 franci.

Anulu XLIV.

Se prenumera: la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunciurile: un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr. v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 44. Joi, 28|16 Aprile 1881.

Solidaritate.*)

20 Novembre 1865.

Brasiovu, in Martiu a. c.

Candu marea este lina si ceriulu seninu nai'a plutesce usioru si lesne póte fi condusa, candu inse sosesce furtun'a si valurile turbate se isbescu cu vehementia de ea, voindu se-o inghita, atunci se recere tóta forti'a unui barbatu, tóta energi'a unui bravu capitanu spre a-o feri de perire. Asia díceau strabunii nostri Romani, de càte-ori respublic'a era in periculu. Si nici unulu care cunósce istori'a nu póte díce, cà ei nu ar' fi vorbitu din esperientia.

Pentru Archiereii nostri si „barbatii loru permanenti," cari formá statulu majoru alu partidei romane ardelene guvernamentale, era usioru a conduce „afacerile natiunale si confessiunale" ce le au fost „concrediute ulteriorminte" de càtra conferenti'a dela 1861, pe càtu timpu constelatiunea politica remase favorabila Romaniloru; indata ce inse cadiù sistemulu lui Schmerling si nuorii furtunosi ai Uniunei fortiate cu Ungari'a se ivira din nou pe firmamentulu politicu alu Ardealului: acést'a conducere natiunala, care 'si pusese de scopu a càstigá dreptulu natiunei romane, s'a doveditu nu numai insuficienta, ci chiaru fatala pentru caus'a, pe langa care voiea se militeze.

In vér'a anului 1865 influinti'a conservativiloru unguri esì invingètóre la curtea de Vien'a. Invoirea cu Ungurii intrà intr'unu nou stadiu, sórele dualismului incepù se resara. Sunt vine inca in memori'a fiacaruia evenimentele din anulu 1865. Credemu cà situatiunea de atunci nu-o putemu ilustrá mai bine de càtu citandu unu pasagiu dintr'unu articulu asupra cestiunei ardelene, aparutu in Augustu 1865 intr'o fóia din Vien'a si scrisu de comitele Nicolau Bethlen:

„Maghiarii se insiéla fórte tare" — scriea Bethlen — „déca ei punu atàtu de puçinu pretiu pe poterea de vieatia a maioritatii celei mari a poporatiunei Ardealului (Romani si Sasi), crediendu cà ar' fi cu putintia a delaturá cestiunea Ardealului c'unu dictatu alu poterei, a ignorá tóte faptele complinite si a face simplamente, cá intr'o dieta din Clusiu compusa in modu artificialu dupa apucaturile maghiare sè se proclame p'aci incolo uniunea. Asia de simplu cu greu va decurge lucrulu! De cumva se va alege calea acést'a dela 1848, atunci se potu asteptá din partea Romaniloru earasi asemeni urmari cá la 1848, se intielege inse de sine cà cu acea deosebire, cà acuma Romanii n'au lipsa de a mai luá refugiu la fortia, fiindu-cà diet'a din Sibiiu le ofera unu terenu de dreptu, de pe care ei potu combate cu succesu tendintiele Maghiariloru cu privire la uniune".

Eata adeverat'a icóna a situatiunei in care se afiá Romanii ardeleni in ajunulu conchiamarei dietei feudale dela Clusiu. De ce nu s'au sciutu ei folosi de acésta situatiune, cum s'a pututu intemplá, cá Archiereii si barbatii fruntasi din suit'a loru se primésca din contra situatiunea nenaturala si periculósa ce le-au preparat'o machinatiunile conservativiloru unguri, cari voieau se esploateze dorinti'a de impacare a corónei si a guvernului in defavorulu autonomiei Ardealului si a drepturiloru poporului romanu càstigate in diet'a dela 1863?

Abstragêndu chiaru dela lips'a de solidaritate si de organisatiune mai strinsa in sinulu partidei romane ardelene, ce se aflá, pe atunci la càrma, trebue se marturisimu, cà o partida, care prin natur'a organisatiunei si a conducerei sale nu cutezá a face nici unu pasu decisivu, pêna a nu se informá mai antaiu la „locurile mai inalte" cà óre acestu pasu va fi bine primitu séu nu, nici cà ar' fi pututu fi in stare se 'si schimbe deodata rolulu si imbraçiosiandu caus'a poporului se faca opositiune energica guvernului.

Archiereii au pututu se servésca multu causei natiunale pe càtu timpu situatiunea era neteda si Romanii poteau contá la spriginulu guvernului, in momentulu inse candu influinti'a maghiara a devenitu predomnitóre, trebuiea se intre in lini'a de bataia representantii partidei poporului, cari independentu de ori-ce fluctuatiuni si ingerintie din afara se faca a se afirmá vointi'a adeverata a poporului, care nu s'a pututu schimba cu ministerulu si cu sistemulu politicu, ci a remasu nestramutata, la 1865 cá si la 1848.

Din nefericire partid'a nationala romana dela 3/15 Maiu 1848 nu s'a pututu presentá si afirmá in ór'a periculului. Mare ingrijire si nelinisce cuprinse pe Romanii din Ardealu, ei semtieau cà trebuea sè se intemple ceva estraordinariu pentru aperarea basei de dreptu càstigata in diet'a dela 1863 si privirile loru se atîntira asupra Archiereiloru conducêtori, asteptandu dela ei o initiativa energica in interesulu causei natiunale.

Intr'aceea contrarii, dîbaci in a tiese la intrigì si a desbiná prin ele pe Romani, au sciutu se aduca lucrulu acolo, cá unulu din cei doi Archierei se fia chiamatu la Vien'a spre a se face pressiune asupra-i in favóreâ nouei actiuni de impacare cu Maghiarii. Ce i s'a spusu Metropolitului Siaguna la Vien'a, ce asigurari i s'au datu in privinti'a drepturiloru Romaniloru nu se scie inca pêna astadi, atàtu inse amu vediutu si amu semtitu cu totii, cà acea caletoria a lui a fost decisiva pentru atitudinea partidei romane guvernamentale façia de diet'a feudala conchiamata pe diu'a de 19 Novembre 1865 la Clusiu.

Rapitu unu momentu de curentulu opositiunalu ce se manifestá in tiéra pr'intre poporu, celalaltu Archiereu, Metropolitulu Siulutiu, luà initiativ'a pentru tienerea unui congressu natiunalu, dér' era prea tardiu. Se luasera deja din partea contrariloru némului nostru tóte mesurile pentru cá sè fia impedecata ori-ce manifestatiune mai insemnata din partea Romaniloru ardeleni in contra dietei dela Clusiu, conchiamata pe bas'a unei legi (art. XI din 1791) care eschidea natiunea romana dela ori-ce afacere publica si venea in strinsa contradicere cu legile dela 1863, atunci in vigóre, privitóre la egal'a nóstra indreptatire natiunala.

„Ce potu díce alt'a in labirintulu acestui chaosu, „fara se me vaietu cu poetulu: Flere possem sed „juvare non" (a plange potu, dér' a ajutá nu!) Cuvintele aceste, adresate de càtra Metropolitulu Siagun'a colegului seu la 11/23 Septembre 1865 au semnalatu capitularea. Metropolitulu Siulutiu fù indemnatu se cedeze si sè se acomodeze curentului de „impaciuire". Asia sosi diu'a fatala a deschiderei dietei feudale, 20 Novembre 1865, Sedanulu partidei romane guvernamentale. Archiereii cu suit'a loru intrara in diet'a feudala, poporulu remase passivu protestandu unde numai a pututu in contra acelei diete. Colo generali si oficeri fara armata, aici armata fara capitani. Astfeliu s'a introdusu nou'a era a „activitatii" si a „passivitatii" Romaniloru ardeleni.

*) A se vedé Nrii 84, 100, 101, 102, 103 si 104 ai „Gaz. Trans." din anulu 1880 si Nr. 4, 5, 7, 8, 10, 12, 13, 14. 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 26, 28, 30, 35, 39, 41 si 42 din 1881. Red.

Cronic'a evenimenteloru politice.

„Pesti Naplo" primesce din Neoplanta o corespondintia, in care se descrie pe largu decursulu conferintiei electorale a Serbiloru din Ungari'a, care se tienù in acelu orasiulu in 17 l. c. sub presiedinti'a distinsului barbatu alu natiunei serbesci Dr. Polit. Adunarea s'a compusu din 140 din fruntasii si representantii Serbiloru ungureni. La propunerea lui Polit membrii adunati s'au dusu in corpore la locuinti'a lui Miletici si l'au condusu in sal'a adunarei, unde a fost salutatu cu nesfersite strigari de „Zsivio!" In discursulu seu de deschidere a provocatu Dr. Polit pe fruntasii natiunei serbe de a intrebuintia tóta influinti'a loru la viitórele alegeri, spre a face sè se aléga numai de acei deputati, cari aderéza la cunoscutulu „programu din Becicherecu" si cari voru votá in contra guvernului unguréscu. Adunarea a primitu apoi urmatórele patru puncte. 1. Adunarea declara, cà deputatii de nationalitate serbésca au lucratu in period'a trecuta parlamentara pe bas'a programului din Becicherecu; 2. Pentru acést'a li se votéza multiamire; 3. Serbii voru votá si pe viitoriu numai pentru aderentii programului dela Becicherecu; 4. Acést'a programa se apróba fara de a mai fi discutata. Dupa aceea s'a alesu unu comitetu, care se agiteze in interesulu programului la alegeri. In fruntea comitetului stà Miletici si Polit, elu este compusu din 10 membri. Sér'a Serbii din Neoplant'a au datu mésa in onórea óspetiloru. S'au tienutu toasturi pentru Miletici, Polit s. a. Polit a atinsu si politic'a esterióra, vorbindu in spiritulu lui Gladstone. In tóte toasturile s'a accentuatu unitatea si solidaritatea façia de Maghiari.

Joi M. S. Regele Carolu a primitu in andientia pe d-lu Schuyler, insarcinatulu de afaceri alu Stateloru-Unite ale Americei, care a esprimatu felicitarile presiedintelui si guvernului aceloru state pentru proclamarea regatului nostru.

A mai primitu in audientia M. S. Regele si pe d-lu Zankov, agentulu diplomaticu alu Bulgariei, care a adusu felicitari in numele suveranului si guvernului seu.

Definitiv'a complanare a conflictului turco-grecescu, care a causatu pêna acum atàt'a spargere de capu mariloru diplomati ai Europei, intempina in capital'a grecésca inca serióse pedeci. Cu tóte acestea representantii poteriloru spera, cà voru invinge in curendu si aceste pedeci, aflandu unu mijlocu de a satisface si ultim'a pretensiune a guvurnului grecescu: Europ'a se garanteze pacinic'a predare a teritoriiloru cedate de Turci'a. In acestu scopu ei au si formulatu punctele principale ale unei conventiuni, ce e de a-se incheia intre Greci'a si Turci'a. Aceste puncte sunt: 1. Modulu predarii teritoriului cedatu; 2. Fixarea granitielorn prin o comissiune internationala; 3 Cestiunea sigurantiei si a libertatii religióse si 4. Garantiele de datu pentru ocrotirea proprietatii populatiunii musulmane.

Ambasadorii din Constantinopolu au comunicatu in 21 Aprile st. n. Portiei otomane nou'a frontiera, care este basata pe decisiunile tractatului din Berlin si pre primirea din partea Greciei a modificatiuniloru facute din partea loru. Acésta frontiera este acea oferita de Turci'a; singurele puncte adause sunt: cedarea orasiului Punt'a desarmarea, nu inse raderea, fortaretiei din Preves'a si liber'a navigatiune in golfulu dela Art'a. In acelasiu timpu s'a comunicatu si guvernului din Aten'a o nota, care declara nou'a granitia, cá definitiva, o face pe Greci'a responsabile pentru neprimirea ei si declara in fine, cà puterile europene nu voru mai garantá predarea teritoriului oferitu, déca guvernulu grecescu va mai dá ansa la traganiri nóue. In consiliulu de ministri din Aten'a, unde a venitu la desbatere acésta nota, d-lu Mavromichalis, ministrulu de resbelu, a combatutu cu o vehementia achiliana primirea celoru cuprinse in not'a ambassadoriloru europeni, pledandu pentru luarea cu arm'a in mana a teritoriului cedatu de congresulu dela Berlin. Colegii infocatului ministru de resboiu, au fostu de opiniunea contraria ceea ce l'a facutu pe escelentulu d-nu Mavromichalis se-'si dè demissiunea. Acést'a dovedesce cà cabinetulu grecescu este decisu in modu definitivu se primésca

propunerile Europei. Respunsulu seu in acesta privintia se astéptă in curendu. Pentru d. Mavromichalis s'a si aflatu unu inlocuitoriu in person'a d-lui Valtinos.

Intregulu teritoriu cedatu Greciei cuprinde 265 de mile cuadrate. Dupa Saluamé (almanaculu oficialu turcescu) teritoriulu din Tessali'a possede cá locuitori 20,000 de mohamedani de secsulu barbatescu si 150,000 de nemohamedani de secsulu barbatescu cu deosebire greci- si cutio-vlachi (tintiari); de asemenea teritoriulu dela Arta possede 4000 de mohamedani de secsulu barbatescu si 20,000 de nemohamedani, cu deosebire romani parte grecisati parte neamestecati. Intréga populatiune este deci in cifra rotunda de 194,000 de locuitori de secsulu barbatescu séu preste totu de 388,000 de suflete. Intre cei d'antai se afla 48,000 de mohamedani, 114,000 greci curati; 14,000 de romani grecisati si 12,000 de romani neamestecati. Elementulu turcescu predomnesce in giurulu orasieloru Larissa si Pharsala; éra celu romanescu la sudulu Pindului, la nordulu valei Arta si la pólele sudvestice ale Olympului.

Din Rom'a se anuncia, cà marchisulu de Noailles ambasadorulu republicei francese in Rom'a a felicitatu pe d-lu Cairoli pentru remanerea s'a la carm'a tierii. Se vorbesce, cà d-lu de Noailles cu acést'a ocasiune ar' fi incunosciintiatu pe d-lu Cairoli fara nici o reserva mentala despre intentiunile Franciei in privinti'a Tunisului. Dupa spusele d-lui de Noailles Franç'a nu voiesce nimicu altceva, decàtu incheierea, fia pe cale pacinica, fia cu forti'a, a unui tractatu de comerciu, de navigatiune si de estradare, care implicitu se contiena recunoscerea protectoratului francesu. Cu acést'a ocasiune ambasadorulu francesu se fi cerutu si suprimarea diariului arabu „Mostakel", ce apare pe insul'a Sardini'a.

La ordinea dilei este espeditiunea francesa in Tunis. Armat'a francesa a trecutu granitiele Tunisului, fara cá se fi intempinatu vre-o resistentia seriósa. Se póte intempla, ca intréga espeditiune se decurga fara versare de sange. Dupa diariulu „Kölnische Ztg." bey-ulu a respunsu la aratarea, ce i-a facutu Franç'a despre neamenat'a intrare a trupeloru sale pe pamentu tunisianu, declarandu, cà elu nu voiesce se atace trupele francese; aráta apoi pericululu, ce-'lu póte provocá acést'a intrare si tóta responsabilitaatea pentru urmari, o lasa Franciei. Respunsulu datu Franciei d'impreuna cu nót'a ei beyulu 'lu comunicà tuturoru consuliloru straini rugandu-i se-lu comunice guverneloru respective.

D-lu Roustau, consululu francesu din Tunis, in urm'a declaratiuniloru beyului in privinti'a teribileloru urmari, ce le póte avé pentru supusii europeni intrarea trupeloru francese in Tunis, adresà càtra ceialalti consuli europeni o circulare, in care le aduce la cunoscintia, c'a oferitu beyului pentru mantienerea ordinei in capitala soldatii naei de resboiu „Ieanne d'Arc." Beyulu inse a refusatu acést'a oferta ce i s'a facutu. Acestu refusu insemnéza, cà temerile in privinti'a sórtei europeniloru nu sunt de totu seriόse; de altcum nàile francese sunt gat'a a primi pe toti europenii, cari s'ar' semti ameniutiati in viéti'a si interessele loru.

Pórt'a otomana inca s'a amestecatu in conflictulu franco-tunisianu, tramitiendu guvernului francesu o nota, in care si esprima speranti'a, cà Franç'a se va margini numai la a-'si asigurá frontierele sale algeriane. D-lu Barthélemy St.-Hilaire respune la acésta nota, declarandu, cà acést'a era dorinti'a Françiei, inse atitudinea cea puçinu concilianta a bey-ului impune Françiei o actiune mai energica pentru aperarea intereseloru francese. De altcum stà in puterea Portiei otomane, de a inriuri prin binvoitórele sale consilii in Tunis, cá evenimentele, ce se pregatescu, se nu aiba urmari vatemetórie pentru protegeatulu seu.

Congresulu asociatiuniloru scolari francese a tienutu in 21 l. c. la palatulu Trocader adunarea s'a generala. Presidiulu de onóre 'lu avea Gambetta. Intr'unu discursu aclamatu in modulu celu mai sgomotosu, Gambetta aretă, cà dupa desastrele ingrozitóre din 1870, unu singuru strigatu a resunatu prin Franci'a: „Se invetiamu!" Precum in evulu mediu, tiér'a dupa catastrofe mari se implea de biserici si capele, Franci'a, si acum sé se imple de scoli. Acesta e idea adeveratu democratica. Gambetta adóra democrati'a. Se nu se mai vorbésca de o partida republicana in Franç'a, càci Franç'a si republic'a suntu pentru totu-deauna inseparabile. Cuventulu marelui Göthe: „Mai multa lumina!" trebue indeplinitu, si spre acestu scopu trebue se conlucreze si femeile, càrora legislati'a le va mai dá diferite drepturi. Adunarea s'a sfêrsitu in sunetele „Marseillaisei" si aclamatiuni resunatóre.

Noulu cabinetu romanu.

Presiedinti'a Consiliului ministriloru.

Carolu I.

Prin grati'a lui Dumnedieu si vointi'a nationala, Rege alu Romaniei.

La toti de fatia si viitori sanetate.

Vediendu demissiunea, ce Ne au infatisiatu ministrii Nostri secretari de statu,

Amu decretatu si decretamu ce urméza:

Art. I. Acést'a demissiune este primita.

Art. II. D. Dimitr.e Bratianu este numitu ministru secretaru de statu, presiedinte alu consiliului Nostru de ministri.

Art. III. Presiedintele consiliului Nostru de ministri este insarcinatu cu aducerea la indeplinire a acestui decretu.

Datu in Bucuresci, la 10 Aprile 1881.

Carolu.

Presiedintele consiliului ministriloru,

I. C. Bratianu. No. 1,077.

Carolu I.

Prin grati'a lui Dumnedieu si vointi'a nationala Rege alu Romaniei.

La toti de fatia si viitori sanetate.

Avendu in vedere decretulu Nostru de astadi, sub No. 1,077,

Amu decretatu si decretamu ce urméza:

Art. I. Sunt numiti ministrii ai Nostri secretari de Statu.

D. Dimitrie Bratianu, la departamentulu afaceriloru straine si presiedinte.

D. generalu G. Slanicénu, la departamentulu de resbelu.

D. Eugeniu Statescu, la departamentulu de interne.

D. colonelu N. Dabija, la departamentulu lucrariloru publice si ad-interim la financie.

D. M. Ferichide, la departamentulu justitiei.

D. V. Alexandrescu-Urechia, la departamentulu culteloru si instructiunei publice.

Art. II. Presiedintele consiliului Nostru de ministri este insarcinatu cu aducerea la indeplinire a acestui decretu.

Datu in Bucuresci, la 10 Aprile 1881.

Carolu.

Presiedintele consiliului ministriloru,

I. C. Bratianu. No. 1,078.

„Monitorulu oficialu" dela 12/24 Aprile publica decretulu regescu, prin care d. Dimitrie Sturdza este numitu ministru de finance, completandu-se astfeliu noulu cabinetu regalu.

Press'a europena si Regatulu Romaniei.

Organulu partidei conservative-clericale din Austri'a, care face parte din maioritatea autonomista a camerei deputatiloru, diarulu vienesu „Vaterland" a publicatu dilele trecute asupra proclamarei Regatului romanu in Nr. 87 din an. cur. unu articulu, care este caracteristicu pentru parerea, ce domnesce in acele cercuri cu privire la Romani. Acestu articulu, care a fostu reprodusu intre altele si de „Sieb. d. Tagbl." din Sibiiu a provocatu unu respunsu importantu din partea „Romaniei Libere", pe care 'lu reproducemu mai josu. Spre a intielege mai bine acestu respunsu lasamu se urmeze mai antaiu in estrasu articululu diarului „Vaterland". Foi'a vienesa dice:

„. . . Corón'a de rege romanu nu insemnéza póte numai aceea, ce lasa se se intrevéda „Romanulu", unu protestu contra ore carei incercari de mediatisare; ea póte marturisi in acel'asi timpu, cà natiunea romana nu mai vrea se renuntie multa vreme la ocuparea intre natiunile europene „a rangului, ce i se cuvine;" intr'unu cuventu: ea insemneaza punerea pe tapetu a „cestiunei romane", in acel'asi sensu, in care a insemnatu infacisiarea lui Cavour la congresulu din Paris punerea pe tapetu a cestiunei italiene.

„Ce e natiunea romana? Unu poporu de diece milióne ómeni, jumetatea caruia, si nu mai multu, se gasesce reunitu sub sceptrulu principelui Carolu. Peste unu milionu de Romani locuescu pe teritoriu rusescu, totu atàtia pe teritoru bulgaru si in parte turcescu, càteva sute de mii in „Craina" serbésca si trei milióne pe teritorulu corónei St-lui Stephan, in Ardealu si Ungari'a Orientala.

„Ce ar' fi acum, déca Romanii s'ar' hrani cu speranti'a, cà de vreme ce nu potu dobéndi, in momente critice, nici unu sprijinu din partea Austriei, ba au trebuitu se faca numai de curendu esperientia, cà aceasta se considera cá o stapana aborigena a Dunarei intregi, ar' cauta, dupa impregiurari, se ocupe cu ajutorulu Rusiloru, in loculu petecului de pamentu dela partea de meadia nópte a guriloru Dunarei, positiunea dominatória, tiér'a muntósa a Ardealului (vechi'a fortaretia a regelui Decebalu) si se dobendésca in acel'asi timpu unu teritoriu rotunditu si reslatitu, si o sporire de una din trei parti a actualei poporatiuni?

„Se nu se observe, cà propria posessiune de parti ale poporului romanu, ce sunt a se revindica, ar' face pe Rusi'a incapabila de rolulu acest'a. Nu cumva posessiunea Corsicei a impedecatu pe Franç'a se iè in mànile sale caus'a italiana? Ce e dreptu, Irredent'a de astadi se gandesce, pro forma, si la Nizza si la Corsica. Cine va deduce inse de aici, cà citarea acestoru „membre sfasiate" are macaru pe departe importanti'a practica, ce o au reclamatiunile Triestului si ale Tirolului de médiadi?

„Si o astfelu de politica, imprumutata dela partidulu nationalu italianu, (se voru intreba dandu din capu unii) se urmareasca unu membru a'lu casei princiare de Hohenzollern, atàtu de strinsu legata astadi de Austri'a?" Nici noi nu dicemu acést'a. Déca nu insu prin regele Carolu, ea se va pune in lucrare, la casu de necessitate, si in contra lui! Positiunea acestui printiu are, dupa cumu ni se pare noue, o analogia ingrijitória cu cea a regelui Otto din Greci'a. Lipsitu, cá si acest'a, de o radacina istorica in tiér'a in care domnescé, fara perspectiva de a'si continuá dinasti'a in modu directu, elu nu'si multiumesce tronulu de càtu aceloru revolutionari fabricatori de regi, cari tocmai de aceea si-au pusu sperantiele loru nationale intr'unu printiu inruditu cu dinasti'a regésca prusiana, fiindu-cà in vrajmasi'a resboinica ce esistá atunci (in 1866) intre politic'a prusiana si austriaca, ei vedeau garanti'a cea mai sigura in contra unei inriuriri jicnitórie a celei din urma asupra proiecteloru romanesci. . .

„Vaterland" dice mai departe, cà nu'si póte esplicá sporirea continua a puterei armate romanesci de càtu din scopulu esecutarei eventuale a rolului unui „Piemontu ostromanicu". Intr'adeveru, dice elu, armet'a romanésca, care numera actualminte peste 150,000 ómeni bine disciplinati, cu o artileria impuitória de 200 tunuri, e unu mijlocu minunatu pentru indeplinirea acestei politice.

„Vaterland" accentuéza apoi, cà principiulu de nationalitate numai atunci nu va mai invólve unu periculu pentru Austro-Ungari'a, deca ómenii ei de statu voru sci se multiamésca tóte nationalitatile imperiului prin dreptate si prin satisfacerea intielépta a trebuintieloru loru, ferindu-le astfeliu de ideile centrifugale. Nu voimu se cercetamu, — incheia „Vaterland" — déca in Ungari'a se observa o asemenea politica, incàtu privesce pe Romani, inse ni se pare, cà plangerile loru si atitudinea loru passiva façia de vieati'a parlamentara in Ungari'a, precum si faptulu, cà nu potu nicidecum prosperá in privinti'a economica, dovedescu, cà nu a succesu de a multiami pe Romani.

„Romani'a Libera" respunde diarului „Vaterland" in modulu urmatoriu:

„Ca cei mai multi dintre straini, cari se ocupa de noi, autorulu acestui articlu, judeca prin analogia, asemenandu positi'a Romaniei cu a Italiei dupa anulu 1856, si deducéndu de aci norm'a viitórei politice esterne a Romaniei. Itali'a avé o parte din teritoriului ei instrainatu la Franç'a, alta la Austri'a. Intre aceste dóue inimice naturale ale ei, ea preferí a se aliá cu Franç'a spre a revindecá partea cea mai mare a teritorului seu, ce se aflá la Austri'a. Romani'a dice „Vaterland", asiediata intre Rusi'a si Austri'a, se va uni cu cea d'anteia spre a reluá din manile celei de a dou'a Transilvani'a, a carei populatiune este cu multu mai numerósa si a carei positiune este in privirea strategica cu multu mai insemnata de catu a Basarabiei.

„Neaperatu, este óre-care asemanare intre situatiunea Romaniei fatia cu monarchi'a Austro-Ungara si Rusi'a si situatiunea Italiei façia cu Franç'a si Austri'a. Dér' aceasta asemenare fortuita nu ne autorisa a conchide la identitatea desfasiurarii evenimenteloru in acela'si sensu la ambele, tieri. . . .

„Pe candu tient'a neclintita a Italiei era unitatea, obiectulu dorintieloru nóstre a fost de a ne conserva cá natiune si a ne inbunatati starea nóstra din lainitru. De ne vomu aruncá puçinu ochii asupra istoriei Romaniloru, vomu vedé, cà resbóiele nóstre au unu caracteru curatu defensivu. Chiaru supunerea Transilvaniei si Moldovei sub Michaiu Viteazulu este o urmare fireasca a politicei nóstre de conservare: reau'a credintia a veciniloru sei sili pe marele nostru Domnu se alerge la aceasta mesura estrema de conservare. Afara de acestu casu unicu, viati'a intreaga a poporului Romanu este

o lupta necontenita spre a pastrá ceea ce avea. Incungiurati de state cuceritóre cá Turci'a, Ungari'a si Poloni'a stramosii nostri nu pusera man'a pe arme, de càtu candu se vediura turburati in viati'a loru pacinica, si amenintiati a pierde dreptulu de a se guverná dupa propriile sale legi.

„Candu mai tardiu relatiunile dintre noi si sublim'a Pórta se regulara prin tractate, Romanii remasera credintiosi tuturoru indatoriloru ce luasera fatia cu Sultanii. Incercarea lui Dimitrie Cantemir de a rumpe legaturile dintre noi si Turci'a, intempinà o resistentia crancena din partea boeriloru si a celoru-lalti locuitori. Abusurile fara seamanu, ce 'si permiteau Domnii Fanarioti in tierile nóstre si neomeniile bandeloru lui Ipsilanti facura pe Tudor Vladimirescu sè se scóle, nu inpotriva Turciei, ci in contra lui Ipsilanti, de si proclamatiile acestui din urma catra Romani erau facute in numele religiunii si alu libertatii. Chiaru in acestu din urma resboiu, Romani'a a facutu totu posibilulu, cá se nu fia terita contra unei puteri, pentru care ea a avutu in cursu de atàtea secule o simpatia neindoiósa. Cu tóta hotarirea nestramutata a cabinetelоru Europene, de a ne sili se intramu in actiune, noi amu remasu impasibili la ademenirile celoru-lalti. Dér' in diu'a, candu ne-amu vediutu tier'a amenintiata de bandele selbatice ale basibuzuciloru, candu amu vediutu orasiele depe malulu Dunarii distruse de artileri'a turceasca, atunci, cu inim'a sdrobita de durere, amu primitu resboiulu, ce ni se declarase si ne-amu implinitu datori'a“

„Aperarea nóstra in contra invasiunii straine si inbunatatirea starii nóstre interne, acestea au fost dorintiele cele mai de capetenia, si istori'a este façia, pentru cá se desminta pe toti aceia, cari voiescu se faca din noi unu poporu de revolutionari si cuceritori.

Intorcêndu-ne dér' la afirmatiunile diarului „Vaterland“, noi rugamu pe autorulu articlului in cestiune se citeasca cu luare aminte paginele istoriei nóstre, si ilu asiguramu de mai inainte, cà nu va gasi intr'ins'a unu singuru faptu, care se nu fia de acordu cu aratarile nóstre.

Aspiratiunile nóstre in viitoriu sunt de a ne intari pe terêmulu economicu, de a destupá isvórele nóstre de bogatia, a inlesni mijlócele de schimbu si comunicatie, a redicá nivelulu culturei in poporulu nostru, a cautá din tóte puterile se ajungemu pe cele-lalte popóre, cari ne-au intrecutu in civilisatiune, in scurtu, a ne face vrednici de rangulu ce amu luatu intre statele europene. Aceast'a e cucerirea, la care tindemu, si suntemu siguri cà, in momentulu candu ne vomu realisa aceste dorintie, vomu fi indestulu de respectati in afara, càci vomu formá atunci o fortia de valóre in concustulu europeanu.

„Eata ambitiunea nóstra.“

„Acést'a este tes'a pe care o sustinù la 1859 d. V. Alecsandri dinaintea lordului Malmersbury, ministrulu de esterne alu Angliei; aceasta este si credinti'a nóstra asupra directiunii, ce va pastrá politic'a nóstra viitória, déca interesele tierii nu voru fi amenintiate, cá se ne sileasca a parasi atitudinea, prudenti'a si amicala ce noi vomu cautá se pastramu totu-deauna cu vecinii, cari ne voru respecta.

„Càtu despre atitudinea nóstra fatia cu Austro-Ungari'a, noi speramu, cà raporturile amicale cu dens'a voru continuá fara intrerupere de aci inainte, déca acést'a monarchia va cautá se 'si intielégа bine interesele sale proprii si se re-specte ‚pe ale nóstre. Secretulu acestei intielegeri cordiale este la densa. Sè se deprinda a vedé, in Romani unu poporu, care voesce se traiésca liberu si neatinsu in drepturile si interesele sale, si atunci e sigura de aminciti'a ce'i vomu pastrá. Esemplulu celu bunu inse dela Austri'a trebue se vina. Ea scie bine, càti Romani suferu sub arbitrarulu topuzu alu corónei ungiuresci si nu va fi cu mirare, cá cestiunea romana sè se iveasca pe tapetulu politicei europene, precum observa inteligentulu diaru „Vaterland“, déca starea de lucruri, ce domnesce peste munti, va dura inca, in felulu cum o vedemu adi. . . .“

Teaca 25 Aprile 1881.

Onorata Redactiune! Eri Kossuthianii seu independentii maghiari au arangiatu o adunare in Teaca sub presidiulu adv. Carolu Szilágyi, care printr'o cuventare fulminanta in contra regimului, cetita de pe o cóla de charthia, a deschisu adunarea. Dupa densulu a vorbitu D-lu Bartha, redactorulu fóiei Kossuthiane „Ellenzék“ din Clusiu, desfasiurandu programulu asia numitiloru „Independenti“. — Intre alte multe verdi si uscate, a disu: „Vedemu, cà in Orientu, in vecinatatea nostra, resaru statele independente cá ciupercele, deci façia cu aceste desvoltari maghiarului nu-i este iertatu a siedé cá spectatoru, ci densulu trebue sè se pregateasca din tóte puterile si sè se inarmeze cu tóte armele independentii“. — Mai incolo veninulu vorbirei si semtiemintelоru sale in unu modu càtu de francu si l'a versatu in contra Austriei. Despre bun'a intielegere intre natiunile conlocuitórie, despre respectarea limbeloru, despre autonomi'a tierei, despre revisiunea legei electorale, cea cu totului totu asupritória pentru Romani, despre liber'a desvoltare a diferiteloru nationalitati pe terenulu culturalu etc. etc. nici o iota n'a pomenitu, din contra a consideratu totulu, cá cum in Transilvani'a si Ungari'a nici cà ar' esistá alte popóre afara de Maghiari.

Candidarea de deputatu a primit'o D-lu redactoru Bartha Miklos, apoi s'a constituitu unu Comitetu de actiune compusu din vre-o 15 persóne: maghiari, Saxoni, si d u o i R o m a n i (!) in persónele D-loru Teodoru Papp, preotu gr. cath. in Faragau si Todoru Domsia, preotu gr. cath. in Pinticu: Desi fiiulu respectatului preotu din Faragau e scriba la presiedintele Kossuthianiloru cu tóte acestea nu 'mi vine a crede, cà D-lu preotu din Faragau se fi abdisu de credeulu seu nationalu si romanu, professatu pàna acuma, si acum deodata se fi trecutu in taber'a Kossuthianiloru numai din demnulu de compatimire motivu, cà uràsce pe presiedintele clubului nationalu Romanu alesu cu unanimitate in colegiulu electoralu alu Tecei!?

In adunarea Kossuthianiloru s'au presentatu vre-o 60—70 persóne, dela cari d-lu Bartha a-buna séma nu va capetá mai multu, cá celu multu cá celu multu 10 voturi. Caderea d-lui Bartha Miklos in acestu colegiu electoralu e mai multu cá si tóta lumea indiferenta se mira cà cum d-lu Bartha nu-o prevede acést'a. — Trebue se mai adaugu, cà a fostu se vina si D-lu Ugron Gábor, cunoscutulu colega de actiune alu d-lui Bartha, cu intentiune de a nimici Russi'a si Romani'a . . . . inse unu telegramu ne-a insciintiata, cà nu va veni.

Unu spectatoru.

Din comitatulu Aradului in diu'a de Pasci.

Onorate D-le Redactoru! Cu viua placere audimu astadi salutarea crestinésca inaltiatoria de ànima, „Christosu a inviatu“. Ve tramitu dér' si eu mai antaiu unu „Christosu a inviatu“ si apoi dorescu se invieze consciinti'a natiunala si se dispara din sinulu natiunei toti cei fora de lege, pentru cá se ajungemu càtu mai curêndu si momentulu de multu doritu, adeca i n v i e r e a n a t i u n e i r o m a n e din tierile de sub corón'a santului Stefanu.

Nu me ocupu cu diuaristic'a din professiune, dér' cetescu si eu foile, cari 'mi-vinu la mana; de aceea se fiu scusatu, déca póte voiu trece cu vederea form'a, ce se cuvine a dá la articlii diuaristici! Caus'a, ce me face se scriu, este unu articlu, ce a aparutu in Nr. 37 alu „Telegrafului Romanu“, intitulatu „D e s p r e c l e r u l u t e n e r u“ si suscrisu de „N e m o“. Aici corespundentele respectivu se plange in gur'a mare, cà P. S. S'a d-lu episcopu Ioanu Metianu cu venerabilulu consistoriu desconsidera clerulu teneru, candu este vorb'a de a ocupá vre unu postu insemnatu bisericescu si cà inaltu acelasiu este cu privire numai la peri carunti, dér' nu la „minte carunta“. Am cugetatu, cà dóra se va aflá, cineva care in diuariulu aradanu „B i s e r i c 'a s i S c ó l 'a“ se reflecteze d-lui „Nemo“, pentru cá publiculu nostru se nu fia in retacire; dér' acumu, vediendu, cà toti tacu, in interessulu adeverului vinu se facu urmatóriele observàri.

D-Vóstra de pe la Brasiovu a-ti avutu ocasiune se cunósceti, cine este actualulu nostru capu bisericescu. Sciti, cà tractulu seu este modelu in privinti'a toturoru institutiuniloru nóstre culturali. Cumu Ve poteti acumu esplicá intorsur'a, cà aceeasi persóna iubitoria de progressu, avendu mai mare terenu de activitate, se lucre in sensulu indicatu de d-lu „Nemo“? Ar' trebui, se strige diecesanii cá din gur'a sierpelui, déca s'ar' vedé condusi, nu spre lumina-ci spre intunerecu! Cine cunósce organismulu diecesei nóstre vede, cà intre acum diece ani si astàdi ne potemu fali cu progressu mare. Multe biserici s'au ziditu in diecesa dela venirea P. S. Sale in Aradu; multe scóle s'au infiintiatu, cu tote, cà au fostu mai totu ani rei; fundatiuni noue s'au instituitu si cele vechi s'au organisatu càtu se póte mai ratiunalu!

Ce se fia óre, de numai pe clerulu teneru, care are „minte carunta“ si e plinu de merite, 'lu-disconsidera d-lu episcopu? Am totu cugetatu si am cautatu, unde a facutu P. S. S'a erórea aceea si pe cine a disconsideratu? . . Me miru, cà nu aflu pre omulu, care ar' fi remasu inderetulu periloru carunti desi are o „minte crunta“! Luandu inse de a rêndulu pe „acelu cleru tineru mai invetiatu de càtu betranii“, am datu preste vr'o trei, patru, cari avendu pregatiri — dupa cum recere s. e. biseric'a greco-catolica romana dela toti candidatii de preotia — aspiréza seracii la posturi mai inalte de càtu parochii; dér' bine facu, pentru-cà si gregariulu cugeta, cà i-ar' stá bine generalu! Am cercatu in parochiele loru cum stau lucrurile si am aflatu, cà la unulu s'a inmormentatu unu pruncu fora de ceremoniele funebrale; la altulu s'a aflatu apoi mai la septemana restulu de cuminecatura muceditu in potiru; la alu treilea érasi, cà la unu mortu i-a tienutu predica si la fine i-a disu „Dumnedieu se'lu traiésca“! si càte mai suntu de categori'a acést'a! Pentru literatur'a bisericésca n'a lucratu nici unulu din acesti'a nimicu, e t s i l i c e t! Cuventàri la mic'a turma concrediuta loru nu prea tienu, de-si au aici destulu terenu de activitate! Ei lucra in parochiele loru mai multu din motivulu, cá se traiésca dupa parochia, dér' nu cá pastorii cei ce trebuie sè-si puna sufletulu pentru oi!

Póte cà n'am destule cunoscintie si se fia ascunse d'inaintea mea persónele acele din clerulu teneru, despre care e vorb'a in susatinsulu articlu! Poftescu pe domnulu „Nemo“ se-'mi numesca vro càteva si atunci me inchimu si promitu, cà voiu lucrá alaturea cu domni'a-s'a pentru respectarea celoru binemeritati, dér' deocamdata mie necunoscuti!

La inchiare 'mi-vine aminte On. d. red., cà la noi, avendu cineva optu clase si maturitatea receruta in gimnasiu apoi studiendu st. teologia, cumu se póte la noi, indata capeta aspiratiuni inalte. Chrisostonii, Grigorii, Vasilli, etc. se ivescu d-le Nemodéca omulu se deprinde in micu si apoi in mare, candu scie de unde pornesce si spre ce nisuesce! D-t'a si cu ceilalti invetiati din clerulu teneru cugeti, cà biseric'a nóstra se póte reforma eaca asiá, dupa placulu unuia séu altuia, care dóra nisuiesce chiaru la a dou'a casatoria! Se invetiàmu diu'a nóptea, cá se intrecemu pe betrani, dér' nici atunci se nu fimu nemodesti, cà-ci asia prescrie Stulu Chrisostomu! Candu va esi d-lu „Nemo“ cu numele seu atunci si eu bucurosu; pêna atunci me suscriu

O m e n.“

Diverse.

(P r i n c i p e l e m o s t e n i t o r i u R u d o l f) a sositu din caletori'a s'a orientalà la Viena in 22 l. c. La gara a fost asteptatu de Maiestatea S'a de mai multi archiduci, de ambasadorulu belgianu s. a. Printiulu era vesselu cu façi'a fórte sanatósa si puçinu inegritu de sórele africanu. Elu dandu-se josu din trenu serutà man'a imperatului, care ilu imbraciosià apoi si 'lu serutà. Dupa acésta imperatulu si printiulu mai convorbira puçinu cu principii si notabilitatile, de cari erau incungiurati si apoi se suira intr'o trasura a curtii, care-i duse la palatu, unde ii asteptá imperatés'a.

(I n c e r c u l u a l e g a t o r i u a l u Z e l a u l u i) in comitatulu Selagiu, s'au alesu de delegati pentru conferinti'a generala romana, ce se va tiené in Sibiiu doi barbati atàtu pentru capacitatea càtu si pentru atitudinea loru politica corectu natiunala generalminte respectati si iubiti: Teodoru Popu, protopopulu Bredului si Dr. Ioanu Nichit'a, advocatu in Zelau. La conferintia au participatu, — de si ómenii suntu fórte ocupati cu economi'a, — alegatori atàtu d'intre inteligenti càtu si d'intre poporeni in numeru indestulitoriu. Pretorii din acestu cercu alegatoriu nu s'au presentatu la conferintia; e aprópe siguru, cà in Selagiu nu se voru presentá, n i c i i n t r'u n u c e r c u séu, déca se voru si presenta, nu voru incercá se faca pressiune cu recomendari séu sfaturi bune (?) asupra alegêtoriloru, celu puçinu in siedintia publica, nu. Inteliginti'a romana din Selagiu, multiamita bravului ei conducêtoriu, prin atitudinea s'a politica totu déun'a corectu si salidaria si-a e l u p t a t u d e j a a t à t a r e s p e c t u, incàtu de acele ingerintie grosolane, de cari se caiescu romanii pre aiurea, la noi nici vorba nu póte fi. — *Catone.*

(P r o d u c t i u n e a s o c i e t a t i i s o d a l i l o r u r o m a n i) din Brasiovu, arangiata Luni sér'a, a dou'a dì de Pasci, a avutu unu succesu fórte frumosu. Cu ocasiunea acestei productiuni, a trei'a séu a patr'a de la infiintiarea societatii, amu pututu constatá cu bucuria unu progressu laudabilu a àtu in cantari càtu si in declamatiune. Cei trei declamatori au satisfacutu pe deplinu asteptarile publicului, cu deosebire d. Oproiu (Sentinel'a romana) si d. Voicu (Batali'a dela Calugareni.) Si cantarea solo a multiamitu publiculu. Chorulu Sodaliloru s'a purtatu fórte, bine cantandu càtu se póte de corectu. Resunetulu „Deste̍ptate romane“ a produsu multa insufletire intre auditori si a trebuitu se fia repetitu. Capel'a militara a esecutatu càteva piese romane si unu potpurri de melodii romane prea frumosu. Succesulu acestei productiuni este a se atribuí numai staruintieloru energice ale presiedintelui si fundatorului acêstei societati, parochului B. Baiulescu, care desvólta o rara activitate in directiunea salutara a incuragiarei si spriginirei meserieloru intre romani, precum si a nobilitarii semtiului si a moravuriloru teneriloru meseriasi prin asemeni productiuni. D-nulu Baiulescu a aratatu punctele de vedere, de care s'a condusu, intr'unu discursu introducêtoriu, care a fost primitu cu aplause. Ilu vomu reproduce in numerulu viitoriu. In fine trebue se ne esprimemu pa-

rerea de reu, cà publiculu romanu de aici nu participà in numeru mai mare la asemeni productiuni, cari si asia se dau abia odata intr'unu anu. Grupare a óspetiloru ne facea impressiunea, cá si candu clas'a mai inteligenta si mai avuta a societatii romane brasiovene ar' fi fost representata la productiunea de Luni séra numai prin càtiva, ex officio.

(Societatea academica „Romani'a-Juna") a serbatu in presér'a dilei Santeloru Pasci iubileulu seu de diece ani in sal'a otelului „Zum weissen Wolf." Cu ocasiunea acést'a s'a esecutatu urmatóri'a programa: 1. Cuventu de deschidere tienutu de presidentulu societatii V. Damianu. 2. Istoriculu „Romaniei-June", discursu tinutu de E. Codru Dragusianulu. 3. „Fantasie caprice par Vieuxtemps," esecutata pe violina de dl. Babianu. 4. „Codreanu", poesia popolara declamata de Simeonu Popu. 5. Stelele, romantia de Flechtenmacher, cantata de D. Brateanu acompaniata pe piano de F. Siulutiu. 6. „The Demdrop" (Salon Bluetto) de Favager, esecutatu pe piano de F. Siulutiu. — Toasturi oficiale. — 7. „Inceputulu literaturei nóstre", studiu de J. C. Pantu. 8. „Mazurka de Wieriabsky", esecutata pe violina de dlu Babianu. 9. Ti aduci aminte, romanti'a de Flechtenmacher, cantata de D, Brateanu. 10. Unu teneru romanu murindu in strainatate, poesia de Bolintineanu, declamata de T. Bota. 11. Carnevalu de Bucarest, de F. Lorenzo, esecutatu pe piano de Fl. Siulutiu.

(Casuri de mórte.) Alaltaeri diminétia a repausatu in Brasiovu in etate de 33 ani Agapi'a L. Romanu nascuta Onitiu, consórt'a d-lui capitanu c. r. in pensiune Ludovicu Romanu.

D-lu Danielu Gallu, proprietariu in Secuieu, anuntia mórtea fiicei sale de 16 ani Corneli'a Gallu, intemplata la 11 Aprile c. in Naseudu.

(De versatu) s'au bolnavitu dela 17 pèna la 23 Aprile 19 persóne si 4 au muritu.

(Corón'a lui Stefanu-Voda.) Aflamu cu mare bucuria si placere — scrie „Roman." — cà s'ar' fi gasitu corón'a lui Stefan-Voda si cà s'ar' fi aflandu la museulu din Cracovi'a. De va fi ast-felu, negresitu, cà guvernulu o va cere dela imperatulu Austriei si nu ne indoimu, cà imperatulu o va oferi, o va reintórce Natiunei si Regelui.

(Program'a incoronarii.) „L'Indépendance Roumaine" afla, cà se organiséza de primaria o programa frumósa si variata pentru serbatórea incoronarii Regelui si Reginei Romaniei, care va tiené mai multe dile.

(Academi'a romana) s'a autorisatu a primi legatulu de 25,000 lei, ce i s'a facutu prin testamentulu defunctului Theodor Weissa.

(Donatiune.) Ministrulu instructiunei publice multiamesce prin „Monitoru" d-lui Iacobu Fetu, care a facutu bibliotecei liceului din Barladu important'a donatiune a unei colectiuni de càrti de literatura si sciintia, ce consta din un'a miia de volume.

(Carantine la Constanti'a si Sulin'a.) S'a deschisu pe sém'a ministrului de interne romanu unu creditu estra-ordinaru de 100,000 lei, pentru intempinarea cheltueliloru necesare cu infiintiarea a doue locale de carantina la porturile Sulin'a si Constanti'a, cari se serve de lazarete, precum si spre angagiarea personalului trebuitoru si cumpararea materialului de desinfectiune pentru punerea in aplicare a mesuriloru preservative, ce urméza a se luá contra provenintieloru din porturile Turciei asiatice, din Marea-Négra, fatia cu pesta, ce bantue Mesopotamia.

(Gratiari.) Cu ocasiunea santeloru serbatori, s'a acordatu gratiarea si s'a redusu pedéps'a la o multime de militari, grade inferióre din armat'a romana, condamnati de consiliile de resboiu pentru diferite delicte.

(Socialistii in Iasi.) „Curierulu-Bal." din Iasi comunica, cà dr. Russel, cu feme'a si doi copii ai sei, precum si alti cinci socialisti, cari au fost arestati, au fost porniti, in puterea nouei legi asupra strainiloru in Joi'a Pasciloru sub escorta la granit'a turcésca, dupa cererea loru, pentru a merge la Constantinopolu. In aceeasi di au sositu la Galati, de unde au fost imbarcati pe unu vaporu alu societatiei „Lloyd."

(Telegrafi'a optica.) Telegrafi'a optica a luatu in anii din urma o mare desvoltare, pentru cà corespunde mai bine de càtu cea electrica la trebuintiele resbelului; ea nu póte fi intrerupta, nici taiata de inimicu, de vreme ce n'are trebuintia de nici unu firu, si comunicarea se face prin radie luminóse, ce nu se vedu de càtu intr'o directiune particulara. Cu telegrafulu electricu si cu telefonulu inimiculu póte opri depesiele in trecere, póte luá cunoscintia de ele, fara cá corespondintii se scie acést'a. Telegrafi'a optica suprime aceste neajunsuri; ea e basata pe proprietatea bine cunoscuta a oglindiloru de a resfrange lumin'a sórelui c'o intensitate estrema. D. Leseure a facutu in Algeri'a esperiintie, din care resulta, cà unu cercu de 8 centimetri de diametru resfrange la 80 kilometri (4 poste) o lumina, pe care ochiulu abia o póte suferi. In armat'a francesa s'a adoptatu aparatulu Mangin si cu acest'a se voru servi oficiarii pe côstele Algeriei. Aparatulu consta intr'o cutia mare, ale carei à jumetati sunt despartite printr'unu parete petrunsu d'ò deschidietura. In timpulu noptii o lampa, inderetulu careia se afla unu reflectoru, concentréza radiele sale asupra unui puntu determinatu. Unu astupatoru purtatu de unu ridicatoru permite de a opri lumin'a si de a produce trasaturi lungi si scurte, corespundiendu linieloru si puncteloru aparatului Morse. O luneta serva la gasirea statiunei corespundietóre. Diu'a, candu sórele e frumosu, se indreptéza numai radiele solare in axa aparatului, si totulu se petrece cá si cu lampa. Deja tóta lini'a frontiereloru francese e prevediuta cu telegrafe optice, cari punu tóte locurile in comunicatii unele cu altele. Se póte dá telegrafeloru optice o enorma intindere; asia de esemplu s'a constatatu possibilitatea de a comunicá prin radie luminóse intre Franci'a si Corsic'a. „Rom."

(Principes'a Paulin'a, pitica esposa la Paris.) De càtu-va timpu, ne spune invetiatulu francesu D. Bertillon, se espune la Paris o copilitia pitica, cum nu s'a mai vediutu pêna asta-di. Principes'a Paulin'a, acest'a este numele piticei, desi in etate de patru ani, d'abia are o inaltime de 38 centimetri. Póte se mai crésca, inse nu este mai puçinu adeveratu, cà pentru etatea s'a este totu ce póte fi mai piticu, de óra-ce copii, càndu se nascu au, cifra media, o inaltime de 56 centimetri. Dupa cum se esprima D. Bertillon, Paulin'a este o adeverata papusia via; capulu seu de si micu, (are o circonferintia de 38 centimetri), este mare in raportu cu corpulu seu; obrajii 'i suntu mici, palidi, ochii albastri si inteligenti; perulu 'i este mare abundantu, blondu, finu si cam buclatu. Dintii 'i suntu in stare buna. Copiliti'a este fórte neastemperata, cu tóte cà merge cam cu greutate; vorbesce limb'a olandesa si'i placu jocurile de verst'a ei. Cu tóte, cà amb'a greu, se pare cà colón'a s'a vertebrala este normala, inse piciorusiele sale n'au indestula putere, de aceea, càndu merge, le camu indoiesce. D. Manouvrier, preparatoru alu laboratorului de Antropologia a mesuratu lungimea membreloru acestei pitice. Piciórele 'i suntu este inainte, slabe; pulp'a s'a, la partea cea mai grósa d'abia are 9 centimetre de circonferintia. Paulin'a este alu siéptelea copilu la parintii sei; fratii si surorile sale au talia normala; copiliti'a s'a nascutu la terminulu obicinuitu. Dela nascere d'abia a crescutu acum in urma cu dóue degete. Greutatea capului seu este siése livre (pundi) si jumetate, cam doue ocale si jumetate. Pitic'a este sanatósa, si dórme 10—12 óre; inimióra s'a bate cu mare repeditiune; D. Bertillon a constatatu una suta pulsatiuni pe minuta; la copii mici se urca la una suta doue-dieci. Parintii suntu olandesi, ear' copil'a s'a nascutu pe fruntari'a dintre Oland'a si Belgi'a, la càti-va kilometri de Anvers. „R. S."

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 24 Aprile st. n. 1881.

Rent'a de auru ungara	116.15	Imprumutulu cu premiu ung.	116.50
Imprumutulu cailoru ferate ungare	131 50	Losurile p. regularea Tisei si a Segedin.	110.75
Amortisarea datoriei cailoru ferate de ostu ung. (1-a emissiune)	89.90	Rent'a de harthia aust.	77.35
dto. (II-a emissiune)	106.50	„ de argintu „	78 20
dto. (III-a emissiune)	94.20	„ de auru „	93.95
Bonuri rurale ungare	99.—	Losurile din 1860	132.—
dto. cu cl. de sortare	97.—	Actiunile bancei austr.-ungare	828 —
Bonuri rurale Banat-Timis.	97.—	„ bancei de creditu ungare	321 75
dto. cu cl. de sortare	95.75	„ bancei de creditu austriace	328.90
Bonuri rurale transilvane	97.—	Argintulu	—.—
„ croato-slav.	98.—	Galbini imperatesci	5.55
Despagubirea p. dijm'a de vinu ung.	96.25	Napoleond'ori	9.31½
		Marci 100 imp. germ.	57.55
		Londr'a	117.75

Cursulu de Bucuresci

dela 11/23 Aprile 1881.

Valori	Scadenti'a Cupóneloru	Cumpera	Vinde
5% Rent'a Romana	1 Apr. 1. Ort.	—.—	84.¼
6% Oblig. de Stat. convert. rurale	23 Apr. 23 Oct.	100.—	100.—
8% Oblig. domeniale 1871	1 Ian. 1 Iul.	106.½	107.½
6% Oblig. càiloru fer. rom.	1 Iuliu	—.—	—.—
7% Scrisuri funciare rurale	1 Iul. 1 Ian.	105.½	106.½
7% „ „ urbane	idem	101.½	102.½
8% Imprum. municipalu	idem	105.—	105.½
Oblig. casei de pensiune (lei 300, dobènda 10 lei)	1 Maiu 1 Nov.	225.—	230.—
Losuri municipale (20 lei)	cu premie	28.—	28.½
Act. Bancei Nationale rom.	1 Ian. 1 Iul.	—.—	—.—
Auru contra argintu		½	1
Auru contra bilete hipotec.		½	1
Auru contra bil. de Banca nat		½	1
Florini Val. Austr.		2 14	2 16

Editoru: **Iacobu Muresianu.**
Redactoru responsabilu: **Dr. Aurel Muresianu.**
Tipografi'a: **Ioanu Gött si fiiu Henricu.**